

NOTAT

Til Folketingets Europaudvalg

22. februar 2011

Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse om sport: "Udvikling af sportens europæiske dimension"

KOM(2011) 12

En kopi af dette notat er oversendt til Folketingets Kulturdvalg.

Resumé

Kommissionen har den 18. januar 2011 vedtaget en meddelelse om sport. Meddelelsen udgør Kommissionens bud på en samlet tilgang til idrætsområdet i EU-regi.

Det er Kommissionens opfattelse, at meddelelsen bl.a. kan danne udgangspunkt for at tilvejebringe en platform for forandring og dialog blandt idrættens berørte parter, udbrede god praksis og fremme udviklingen af europæiske netværk inden for idræt.

Meddelelsen er udarbejdet på baggrund af Lissabontraktatens tildeling af en kompetence til EU på idrætsområdet. Med hjemmel i traktaten er der blevet etableret et formelt EU-samarbejde på idrætsområdet. Ifølge Kommissionen skal meddelelsen ses i lyset af den nye kompetence og samtidig forstås i sammenhæng med Kommissionens hvidbog om sport fra 2007 og det hidtidige uformelle EU-samarbejde på idrætsområdet.

Kommissionen fremsætter i meddelelsen en række forslag til samarbejdsområder og konkrete initiativer, som Kommissionen og medlemsstaterne i det videre arbejde med idræt kan tage udgangspunkt i. Fremstillingen tager afsæt i en tredelt struktur med fokus på henholdsvis idrættens samfundsmæssige betydning, idrættens økonomiske dimension og idrættens organisering. Endelig behandles også samarbejde med tredjelande og internationale organisationer på idrætsområdet.

Som eksempler på foreslåede samarbejdsområder kan nævnes kampen mod doping, holdbar finansiering af idrætten og fremme af god forvaltningspraksis inden for idrætten.

Meddelelsen forventes at danne udgangspunkt for videre drøftelser på idrætsområdet i EU-regi.

1. Baggrund

Idræt spiller en vigtig social og økonomisk rolle i Europa og bidrager ifølge Kommissionen til opfyldelsen af EU's strategiske mål om solidaritet og velstand samt til opfyldelsen af flere af målene i Europa 2020-strategien.

For at styrke samarbejdet i EU på idrætsområdet vedtog Kommissionen i 2007 en hvidbog om sport. Hvidbogen var Kommissionens første bud på en bred og sammenhængende behandling af idrætsrelaterede emner.

Formålet med hvidbogen var at give et bud på idrættens rolle i Europa, skabe debat om konkrete idrætsrelaterede emner samt øge idrættens synlighed og kendskabet til idrætsverdenens særlige behov og kendetegn. Med hvidbogen fulgte den såkaldte "Pierre de Coubertin"-handlingsplan, som indeholdt en række anbefalinger til indsatser på idrætsområdet.

Meddelelsen om sport skal ifølge Kommissionen forstås som en fortsættelse og ikke som en afløsning af hvidbogen. Det forhold, at visse emner er behandlet i hvidbogen, men ikke i meddelelsen, skal ifølge Kommissionen forstås sådan, at hvidbogen vurderes fortsat at være et tilstrækkeligt grundlag for arbejdet med disse emner.

Meddelelsen skal i henhold til Kommissionen ses i lyset af Lissabontraktatens ikrafttrædelse i december 2009. Før Lissabontraktaten trådte i kraft, var idrætten ikke traktatfastsat, og der eksisterede intet formelt samarbejde på idrætsområdet i EU-regi. EU-samarbejde på idrætsområdet skete uformelt blandt medlemslandenes sportsministre og på embedsmandsniveau, bl.a. med udgangspunkt i hvidbogen fra 2007.

Med Lissabontraktaten er EU givet en eksplicit kompetence på idrætsområdet, og der er efter traktatens ikrafttrædelse etableret et formelt idrætssamarbejde i regi af Rådet. Af artikel 6 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) fremgår det, at EU på sportsområdet "har kompetence til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes tiltag."

Kompetencen er nærmere beskrevet i artikel 165 i TEUF, hvor det bl.a. fremgår, at EU "bidrager til fremme af sport i Europa og tager i den forbindelse hensyn til sportens specifikke forhold, dens strukturer, der bygger på frivillighed, og dens sociale og uddannende funktion".

Målet med EU's indsats på sportsområdet er ifølge artikel 165 "at udvikle sportens europæiske dimension ved at fremme retfærdighed og åbenhed i sportskonkurrencer og samarbejde mellem de organisationer og myndigheder, der har ansvar for sport, samt ved at beskytte sportsudøvernes, især de yngstes, fysiske og moralske integritet."

I tillæg til artikel 6 og 165, hvori den eksplicite kompetence på sportsområdet nævnes, finder en række øvrige traktatbestemmelser fortsat, som det også var tilfældet før Lissabontraktatens ikrafttrædelse, anvendelse på forskellige aspekter af idrætten. F.eks. finder reglerne om fri bevægelighed anvendelse på arbejdstagere og professionelle spillere i forbindelse med erhvervsvirksomhed.

Meddelelsen er Kommissionens bud på, hvordan samarbejdet på idrætsområdet kan styrkes inden for rammerne af den nye kompetence på sportsområdet og i forlængelse af det arbejde, der er blevet gennemført på baggrund af hvidbogen og det hidtidige uformelle idrætssamarbejde i EU.

Under udformningen af meddelelsen har Kommissionen rådført sig med en række berørte parter med henblik på identificering af de centrale spørgsmål, der bør tages op på EU-plan.

Kommissionen anfører i meddelelsen, at de foreslåede initiativer skal ses i lyset af Kommissionens anerkendelse af idrætsorganisationernes uafhængighed og medlemsstaternes kompetence på idrætsområdet i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

2. Formål og indhold

Meddelelsen har ifølge Kommissionen til formål at præsentere Kommissionens idéer til et idrætssamarbejde på EU-niveau under de gældende traktatbestemmelser.

Det er Kommissionens opfattelse, at meddelelsen kan danne udgangspunkt for at tilvejebringe en platform for forandring og dialog blandt idrættens berørte parter, udbrede god praksis og fremme udviklingen af europæiske netværk inden for idræt. Sideløbende hermed kan de i meddelelsen foreslåede EU-foranstaltninger ifølge Kommissionen bidrage til at udbrede viden om EU-retten inden for idrætssektoren og dermed fremme retssikkerheden for europæisk idræt.

I meddelelsen berøres tre centrale temaer vedrørende idræt. Under hvert tema opstilles en illustrativ, ikke-udtømmende liste af konkrete idéer til initiativer, som kan gennemføres af Kommissionen eller både Kommissionen og medlemsstaterne inden for disses respektive kompetenceområder.

De tre temaer er: idrættens rolle i samfundet, idrættens økonomiske dimension og idrættens organisering. Denne tematiske opdeling blev også anvendt i hvidbogen fra 2007. I tillæg til disse tre temaer berøres desuden samarbejde med tredjelande og internationale organisationer. Nedenfor er det med kursiv markeret, hvem Kommissionen ser som udøvende aktør på de foreslåede initiativer.

Idrættens rolle i samfundet

- Kampen mod doping
 - 1.1. Kommissionen: Foreslå udkast til mandat for forhandlinger af EU's tiltrædelse af Europa-rådets konvention om anti-doping.
 - 1.2. Kommissionen: Finde en hensigtsmæssig måde at styrke foranstaltningerne over for organiserede netværks handel med dopingstoffer, herunder om muligt ved strafferetlige tiltag.
 - 1.3. Kommissionen: Støtte tværnationale antidopingnetværk, herunder netværk rettet mod motions- og fitnessdoping.
- Uddannelse og kvalifikationer inden for idrætten
 - 1.4. Kommissionen: Støtte innovationsinitiativer under programmet for livslang læring vedrørende fysiske aktiviteter i skolen.
 - 1.5. Kommissionen og medlemsstaterne: Udvikle EU-retningslinjer for kombineret idrætstræning og almindelig uddannelse ("dobbelte karrierer").
 - 1.6. Kommissionen og medlemsstaterne: Støtte inddragelsen af idrætsrelaterede kvalifikationer ved implementeringen af den europæiske referenceramme for

kvalifikationer, herunder fremme af valideringen af ikke-formel og uformel læring i forbindelse med f.eks. frivillige aktiviteter inden for idræt.

- Forebyggelse og bekæmpelse af intolerance
 - 1.7. Kommissionen og medlemsstaterne: Udvikle og implementere sikkerhedsarrangementer og sikkerhedskrav i forbindelse med internationale idrætsbegivenheder, herunder tværeuropæiske træningsprojekter og peer review-projekter for politifolk vedrørende tilskuervold.
 - 1.8. Kommissionen: Finansiell støtte til bekæmpelse af racisme, fremmedhad, homofobi og hertil knyttet intolerance inden for idrætten.
- Styrkelse af sundheden gennem idrætten
 - 1.9. Kommissionen og medlemsstaterne: Arbejde for skabe nationale retningslinjer på basis af EU's retningslinjer for fysisk aktivitet, herunder ved en revisions- og koordineringsproces, og overveje en henstilling fra Rådet på dette område.
 - 1.10. Kommissionen: Støtte tværnationale projekter og netværk på området sundhedsfremmende fysisk aktivitet.
- Social integration i og gennem idrætten
 - 1.11. Kommissionen og medlemsstaterne: Udvikle og udbrede standarder for tilgængelighed til idræts- og fritidsorganisationer, -aktiviteter, -begivenheder og -anlæg gennem den europæiske handicapstrategi.
 - 1.12. Kommissionen og medlemsstaterne: Fremme handicappedes deltagelse i europæiske idrætsbegivenheder såvel som i organiseringen af handicap-specifikke begivenheder, særligt ved støtte til tværnationale projekter og netværk. I denne sammenhæng kan forskning i specialudstyr til idræt for handicappede støttes.
 - 1.13. Kommissionen: Støtte tværnationale projekter til fremme af kvinders adgang til ledelsesstillinger inden for idræt og fremme af underprivilegerede kvinders adgang til idræt. I denne sammenhæng skal idrætten inkluderes i databasen og netværket for kvinder i ledelsesstillinger.
 - 1.14. Kommissionen: Støtte tværnationale projekter til fremme af social integration af udsatte og underprivilegerede grupper gennem idræt og hertil knyttet udveksling af god praksis.

Idrættens økonomiske dimension

- Evidensbaseret politikudformning inden for idræt
 - Kommissionen og medlemsstaterne: Udarbejde Sport Satellite Accounts (en statistisk ramme til måling af sportssektorens økonomiske betydning).
 - Kommissionen: Støtte et netværk af universiteter med henblik på fremme af innovative og evidensbaserede idrætspolitikker.
 - Kommissionen: Undersøge mulighederne for at etablere en idrætsovervågningsfunktion i EU med henblik på at analysere tendenser, indsamle data, fortolke statistikker, fremme forskning, iværksætte rundspørger og undersøgelser samt fremme udveksling af oplysninger.
- Holdbar finansiering af idrætten
 - Kommissionen: Sikre, at der ved gennemførelsen af Digital Agenda-initiativet tages hensyn til intellektuel ejendomsret, der udspringer af dækningen af idrætsbegivenheder.

- Kommissionen: Iværksætte en undersøgelse, der skal belyse arrangørers rettigheder og billedrettighederne inden for idrætten på baggrund af EU's regler.
- Kommissionen og medlemsstaterne: I samarbejde med idrætten finde frem til måder, hvorpå de finansielle solidaritetsmekanismer kan styrkes inden for idrætten, samtidig med at EU's konkurrenceregler overholdes.
- Kommissionen og medlemsstaterne: På basis af resultaterne af EU-undersøgelsen om finansiering af breddeidrætten inddrage bedste praksis blandt de eksisterende finansieringsmekanismer for gennemsigtig og holdbar finansiering af idrætten.
- Anvendelsen af EU's statsstøtteregler på idrætten
 - Kommissionen: Overvåge anvendelsen af lovgivningen om statsstøtte på idrætten og overveje vejledning herom, hvis antallet af idrætsrelaterede sager om statsstøtte fortsat stiger.
- Regional udvikling og beskæftigelsesegnethed
 - Kommissionen og medlemsstaterne: Fuldt ud udnytte mulighederne i Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for støtte til idrætsinfrastruktur og til bæredygtige idræts- og udendørsaktiviteter som redskab for regional udvikling i landdistrikterne samt mulighederne i Den Europæiske Socialfond for styrkelse af færdigheder og beskæftigelsesegnethed for personer, der arbejder i idrætssektoren.

Idrættens organisering

- Fremme af god forvaltningspraksis inden for idrætten
 - Kommissionen og medlemsstaterne: Fremme standarderne for idrætsforvaltning ved udveksling af god praksis og målrettet støtte til specifikke initiativer.
- Sportens specifikke forhold
 - Kommissionen: Yde støtte og vejledning i forbindelse med konkrete emner vedrørende anvendelsen af begrebet sportens specifikke forhold.
- Idrætsudøveres frie bevægelighed og nationalitet
 - Kommissionen: Udstede vejledninger om, hvordan traktatens bestemmelser om nationalitet og organiseringen af konkurrencer inden for de enkelte idrætsgrene på nationalt plan kan forenes.
 - Kommissionen: Vurdere konsekvenserne for holdidræt i 2012 af reglerne om, at spillere skal være af egen avl.
- Transferregler og spilleragenters virksomhed
 - Kommissionen: Iværksætte en undersøgelse af de økonomiske og retlige aspekter af spillertransfers og deres konsekvenser for idrætskonkurrencer. Yde vejledning i denne sammenhæng om spillertransfer inden for holdidræt.
 - Kommissionen: Organisere en konference med henblik på yderligere at udforske, hvordan EU-institutionerne og idrættens repræsentanter kan forbedre situationen med hensyn til spilleragenters virksomhed.
- Den europæiske sociale dialog i idrætssektoren
 - Kommissionen: Støtte arbejdsmarkedets parter og sportens organisationer i forbindelse med etableringen af en social dialog for hele sektoren for idræt og fritid.

Samarbejde med tredjelande og internationale organisationer

- Kommissionen: Identificere mulighederne for internationalt samarbejde inden for idræt med særlig opmærksomhed rettet mod europæiske tredjelande, herunder især kandidatlande og potentielle kandidatlande, samt Europarådet.

Videre proces

Det forventes, at Rådet vil arbejde for vedtagelse af en resolution, som adresserer de temaer og initiativer, der berøres i meddelelsen, og desuden fastlægger en arbejdsplan for Rådets indsats på idrætsområdet. Resolutionen ventes vedtaget på rådsmødet den 20. maj 2011.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om meddelelsen, men forventes at udtale sig på et senere tidspunkt.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Kulturministeriet har tre love på idrætsområdet i Danmark: lov om eliteidræt, lov om fremme af dopingfri idræt og lov om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale m.v. Også andre ministerier har love, der vedrører idrætten. F.eks. har Undervisningsministeriet folkeoplysningsloven, som danner grundlag for de kommunale tilskud til foreningslivet, herunder idrætsforeninger.

6. Konsekvenser

Da der alene er tale om en meddelelse, er der ingen lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, ligesom meddelelsen ikke har administrative konsekvenser for erhvervslivet eller berører beskyttelsesniveauet i Danmark.

Meddelelsen har heller ingen indvirkning på EU's budget. Kommissionen anfører i meddelelsen, at forslagene i dokumentet på kort sigt vil blive støttet ved igangværende og fremtidige forberedende foranstaltninger og særlige begivenheder inden for idrætten.

Af resumeet af den til meddelelsen medfølgende konsekvensanalyse¹ fremgår det desuden, at Lissabontraktaten indeholder en reference til såkaldte tilskyndelsesforanstaltninger på idrætsområdet, på grundlag af hvilke Kommissionen kunne have overvejet at foreslå et nyt udgiftsprogram inden for de nuværende finansielle overslag, f.eks. et begrænset toårigt idrætsprogram.

Dette afstod Kommissionen fra, dels på grund af budgetmæssige begrænsninger, dels fordi en række igangværende initiativer på idrætsområdet endnu ikke har været underkastet evaluering med henblik på vurdering af merværdien af et sportsprogram på EU-niveau.

¹ Resumé af konsekvensanalyse – Ledsagedokument til Kommissionens meddelelse om sport, SEK(2011) 68

Kommissionen forventer i 2011 at gennemføre en konsekvensanalyse af et EU-idrætsprogram. Analysen skal trække på relevante forberedende foranstaltninger inden for idrætten.

7. Høring

Meddelelsen har været sendt i høring i EU-specialudvalget for Kulturpolitiske spørgsmål, hvilket ikke har givet anledning til bemærkninger.

Meddelelsen er ikke sendt i skriftlig høring blandt idrættens interessenter, da der alene er tale om en meddelelse, som allerede er vedtaget i Kommissionen.

Meddelelsen er til orientering distribueret bredt til organisationer og interessenter på idrætsområdet, og Kulturministeriet har den 9. februar 2011 afholdt et informationsmøde om meddelelsen for berørte parter.

8. Generelle forventninger til andres landes holdning

Meddelelsen blev den 25. januar 2011 præsenteret af Kommissionen på et møde i Rådets arbejdsgruppe for sport, hvor medlemsstaterne hilste meddelelsen velkommen. Meddelelsen forventes at danne baggrund for fremtidige drøftelser på idrætsområdet i Rådet.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen, herunder Kommissionens bestræbelse på at benytte meddelelsen til at udvikle idrættens europæiske dimension.

Regeringen forholder sig positiv over for en drøftelse af de i meddelelsen foreslåede konkrete indsatser, ligesom regeringen forholder sig positiv over for at anvende meddelelsen som et udgangspunkt for videre drøftelser på idrætsområdet i EU.

Regeringen vil tilstræbe, at behandlingen af idræt i EU-regi, ligesom behandlingen af øvrige politikområder, sker i overensstemmelse med kompetencefordelingen mellem medlemsstaterne og Fællesskabet, og at der i tilfælde, hvor forslag spænder over flere politikområder, sikres behørig inddragelse af relevante rådsarbejdsgrupper.

Regeringen vil endvidere tilstræbe at medvirke til at udnytte den traktatfastsatte kompetence på idrætsområdet til at skabe merværdi på EU-plan for idrætten, herunder gennem hensigtsmæssige og effektive samarbejdsformer på idrætsområdet.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.